

Bilaga 1 – Kliniska tester

Klinisk bedömning och kvantifiering av symtom inom gång, balans och motorik samt kognitiv funktion och kontinens rekommenderas vid utredning på en specialiserad vårdenhet. Dessutom bör självständighet i vardagen och hälsorelaterad livskvalitet graderas med hjälp av följande instrument. Dessa tester ingår även i Nationellt kvalitetsregister för hydrocefalus. Syftet med testerna är dels att bedöma symtomens svårighetsgrad hos patienten, dels att möjliggöra kvantifiering av effekten av en shuntoperation genom att jämföra testresultat före och efter ingreppet.

Gång-balans-motorik

Gång, balans och motorik testas med hjälp av följande tester och skattningsskalor:

- 10 meters gångtest:
 - Stillastående start med självvald gånghastighet. Tid i sekunder och antal steg. Beräkna medelvärde av två test. Testet kan även göras med maximal hastighet vilket ger kompletterande information.
- Skattning av gångförmåga (Gait scale):
 1. Normal
 2. Viss störning av tandemgång och vändningar
 3. Bredspårig, svajande gång, utan stegkorrektioner
 4. Falltendens, användande av stegkorrektioner
 5. Gång med käpp
 6. Bimanuellt gångstöd
 7. Levande stöd
 8. Rullstolsburen.
- Timed up and go test (TUG):
 - Självvald gånghastighet. Tid i sekunder och antal steg. Välj bästa värdet av 2 test.
- Skattning av balansförmåga:
 1. Klarar att stå självständigt på ett ben ≥ 30 sekunder
 2. < 30 sekunder självständigt på ett ben
 3. ≥ 30 sekunder självständigt med hälarna ihop
 4. < 30 sekunder självständigt med hälarna ihop
 5. ≥ 30 sekunder självständigt med fötterna isär (en fotlängd)
 6. < 30 sekunder självständigt med fötterna isär (en fotlängd)
 7. Kan ej stå utan hjälp.

Kognitiv funktion

Den kognitiva funktionen testas med hjälp av följande:

- MMSE, Mini mental state examination [1] eller MOCA, Montreal cognitive assessment [2]
- Grooved pegboard
- Rey auditory verbal learning test
- Stroop test, färg
- Stroop test, interferens.

Kontinens

Skattning av kontinens:

1. normal
2. urgency utan inkontinens
3. sällan läckage, använder inte inkontinensskydd
4. frekvent läckage, använder inkontinensskydd
5. blåsinkontinent
6. dubbelinkontinent.

Ovanstående kognitiva tester och skattningsskalor förutom MMSE [1] och MOCA [2] ingår i INPH-skalan [3].

Gradering av självständighet i vardagen

Modified rankin scale [4]:

1. Inga symptom
2. Smärre besvär som inte begränsar
3. Mindre handikapp, viss restriktion av livsstilen, har dock förmågan att klara sig själv
4. Moderat handikapp som tydligt begränsar livsstilen, i behov av hjälp i vardagen
5. Svårt handikapp, beroende, dock utan att vara helt hjälpberoende
6. Mycket svårt handikapp, helt beroende med konstant tillsyn dag och natt
7. Vet ej

Gradering av hälsorelaterad livskvalitet

EQ5D-5L [5, 6]:

- Gradering av hälsa i fem nivåer inom dimensionerna rörlighet, personlig vård, vanliga aktiviteter, smärtor/besvär och oro/nedstämdhet. Gradering av upplevd hälsa på VAS-skala (0-100) samt genom gradering med siffra.

Referenslista för Bilaga 1 – Kliniska tester

1. Folstein MF, Folstein SE, McHugh PR. "Mini-mental state". A practical method for grading the cognitive state of patients for the clinician. J Psychiatr Res. 1975 Nov;12(3):189-98.
2. Wong A, Nyenhuis D, Black SE, Law LS, Lo ES, Kwan PW, Au L, Chan AY, Wong LK, Nasreddine Z, Mok V. Montreal Cognitive Assessment 5-minute protocol is a brief, valid, reliable, and feasible cognitive screen for telephone administration. Stroke. 2015 Apr;46(4):1059-64
3. Hellström P, Klinge P, Tans J, Wikkelsø C. A new scale for assessment of severity and outcome in iNPH. Acta Neurol Scand. 2012 Oct;126(4):229-37.
4. van Swieten JC, Koudstaal PJ, Visser MC, Schouten HJ, van Gijn J. Interobserver agreement for the assessment of handicap in stroke patients. Stroke. 1988 May;19(5):604-7.
5. Feng YS, Kohlmann T, Janssen MF, Buchholz I. Psychometric properties of the EQ-5D-5L: a systematic review of the literature. Qual Life Res. 2021 Mar;30(3):647-673.
6. <https://euroqol.org/information-and-support/euroqol-instruments/eq-5d-5l/>